

Cor Theeuwes schreef kort na de tweede wereldoorlog haar ervaringen in die vijf jaren op rijm in een schriftje.

Oorlogsgedicht

Nu ga ik hier iets schrijven, wat in gedachten bij ons moet blijven,
lang zal ik niet verzinnen, en maar meteen beginnen.

Wij met z'n allen woonden prachtig, in een omgeving, bos en heuvelachtig,
in een café bij het vliegerterrein en stellig, vóór de oorlog reuze gezellig,
maar sinds de Duitsers waren gekomen, ging veel verloren van onz' mooie
dromen.

Ons vader had altijd hard gewerkt, om zo stilletjes ongemerkt
steeds maar verder te geraken, 't ging dan ook goed met zijn zaken,
schoenen liep men er veel stuk, en ook 't café dat ging vrij druk.
Dat kwam niet van de militairen, want die zagen wij niet gèren,
het was klandizie ons gegund, omgaan met mensen had vader altijd gekund.

Als nu de moffen niet gekomen waren, zaten we nog fijntjes bij elkaren.
Het vliegveld dat steeds groter werd, had ons de uitgang reeds versperd,
hangars waren in de plaats gekomen, en rondom stonden hoge bomen,
vroeger bossen gezond en fijn, nu moest dat camouflage zijn.

Vliegmachines, goed verscholen, stonden in die donkere hollen,
grote bommen uit moffenland, die waren bestemd voor Engeland .

Wij zagen hen die daar onder dragen, dan werden ze aan 't vliegtuig vastgesla-
gen,

om ze dan op ongekende uren, op hun vijand af te vuren.

Meer zal ik hier niet over vertellen, ik zou hen bijna vergezellen,
nee, ik wil niet met hun mede, ik hou van eendracht en van vrede.

Ik ga met die familie Theeuwes mee, die mensen gaan nog recht door zee,
maar waar zijn nu toch die mensen? ze zaten daar toch naar hun wensen,
waar zijn ze dan ineens gebleven? wacht, ik zag er een nog even,

en... hoor ik het wel helder? ze zitten allen in de kelder!
Ik had het alarm nog niet vernomen, de Tommies waren boven het veld gekomen, plots een geweldige bons en druk, en alle ruiten waren stuk.
Toen was het weer stil en rustig buiten, we letten niet eens op onze ruiten, we gingen gauw naar buiten kijken, naar de burens, en wat mocht blijken? vijf bommen groot en zwaar, waren gevallen dicht bij elkaar, en de koeien in die weide, lagen op hun dode zijde.
Zeven beesten lieten hun leven, gelukkig was het daarbij gebleven.
Mensen waren er geen te betreuren, wat we hopen dat nooit mag gebeuren.
Toen de beesten weg, de gaten dicht, en dat was weer uit het gezicht.

Een poosje leefden we ongestoord al was het oorlog toch weer voort, ik wed hadden we niet bij het veld gezeten, vast hadden we van de oorlog niet zo geweten.

Tot op een nacht, oh gruwel och, kwamen alweer de Tommies toch, en nu deze keer, we vergeten het nimmermeer, och wat was het een grote nood: een onzer burens trof de dood.
Brandbommen kwam men zaaien, hun huis dat stond in lichterlaaie, 's nachts buiten komen was ook verboden, men dacht slechts aan de mens in noden.

De burens moedig en kordaat, stonden dadelijk paraat.
Jos Klijs en nog meer dappere mensen, boden hun hulp naar 's Heren wensen, hun namen worden nog vermeld, als men over die nacht vertelt.
De deernis met hen was overgroot, maar ach, hun kind dat was dood, en wij die niet hoefden te scheiden, wij kennen niet hun lijden,
Wij zijn haar allen nog gaan zien, zij is onz' voorspraak nu misschien, en laat ons verder weer maar hopen, dat het voor ons goed af zal lopen.

Wij bleven nog wonen in ons huis, ging de sirene dan waren wij niet thuis, want dan kwamen de burens hard gelopen, met z'n allen in de kelder gauw gekropen.

Dat móet men, leer je godsdienst maar: vluchten moet men elk gevaar.
Daaraan mogen wel denken die blagen, die steeds hun leven durven wagen, die altijd alles willen zien, God beware hen... misschien.
Maar wij die in de kelder schaarden, wij zagen dat ons God bewaarde, ons vertrouwen op het Heilig Hart, hield ons nog vrij van iedere smart.
Wij danken onze lieve heer, die ons spaarde altijd weer, onder Zijn leiding leefden wij voort, weer een tijd vrij ongestoord.

Tot op een schone augustusdag, men alweer die Tommies zag,
wij zagen ze in hoge luchten, en dachten: we hebben niets te duchten,
maar spoedig lieten zij hun moordlust zien, gij herinnert het U misschien?
hoe zij Hulten kwamen bombarderen, ach die mensen konden zich niet weren,
mannen vrouwen, kinders klein, zij moesten de gevallenen zijn.
Zij werkten rustig op hun velden, niet vermoedend dat de dood hun uren telde.
Veertien uit Hulten kwamen om, ach van verdriet was men er stom.
Die kinderen uit Hulten spelen blij, in des hemels engelenrij,
de ouderen zullen wij blijven gedenken, en hun nog vaak gebeden schenken,
de rest doet dan de goede God, want in zijn handen ligt hun lot.

Wij gaan intussen verder leven, ons was het immers nog gegeven.
Die winter kwam men rustig door, er kwamen nog wel Tommies hoor,
al moest men vaak de kelder in, wij leefden weer als in't begin,
en wachtten steeds de vrede af, maar oh, wat duurt het lang die straf,
het voorjaar kwam alreeds weer aan, en nog was die oorlog niet gedaan,
zelfs met het duren van de tijd, kwamen meer landen nog in strijd.
Men vecht maar voort in felle haat, over het eind wordt niet gepraat,
al dorstten wij nog zo naar vrede, wij moesten met de oorlog mede,
en met het duren van de tijden, kregen wij meer van hen te lijden.
Zelfs de huizen moesten eraan, en wat moest er dan gedaan?
Velen werden er reeds uitgezet, wij dachten: mensen opgelet,
want wij zagen bij de burens, 't moest maar liefst in vierentwintig uren.
Wij zouden uit onszelf maar gaan, dat was het verstandigst nog gedaan,
en nu zal ik schrijven vrinden, hoe dat zijn verloop mocht vinden.
Zaterdag, zondag moest men schenken aan wikken, wegen, en aan denken,
maar toen met de maandagmorgen, nou toen kon men aan het zorgen,
al wat wij van waarde wisten, moest in dozen en in kisten,
en al wat men niet in kon pakken, wel dat moest dan maar in zakken,
en ons moeder zei alras dat men moest verhuizen om te zien hoe rijk men was!
Dinsdag, woensdag ook nog door, had men er voor nodig hoor.
Twee van ons, flink en sterk, moesten in 't dorp reeds aan het werk,
want al hadden wij nog een andere woning, zelfs in eigen huis was men geen
koning.
En wij zouden dan maar gaan, net als anderen hadden gedaan,
ja dat was een hele toer, bij andere mensen op de vloer!
maar elkander helpen in zo'n tijd, dat verlicht de moeilijkheid.
Maar... of God nu met ons was, zoiets weten we later pas.
Druk aan het werk nog bij die mensen, daar kwam antwoord op onz' wensen,
en dat stond ons heel best aan: wij konden naar een eigen huis nu gaan.

Maar verder gingen steeds de dagen, en men bleef maar overdragen,
tot men kwam aan donderdag, maar ach, wat men toen weer zag;
Tommies vlogen weder aan, en wat hebben ze toen gedaan,
midden op de dag naar weten, hebben ze bommen weer gesmeten.
Men hoorde de sirene aan, gauw naar de kelder weer gegaan.
Het was buiten weer knudde, zelfs de kelder stond te schudden,
wij zaten toen nog bij het veld, en raakten vreselijk bekneld.
Bommen vielen er, en vele, ik zou niet graag die gaten helen.
Toen wij dachten dat het reeds over was, nou toen kwam het ergste pas!
In het dorp hadden ze gegooid, gruwelijk was hun werk voltooid,
in de mooie Gilse straten, waren vele bommengaten,
en ach, die het meest getroffen waren, heel hun huis lag in elkaren.
en een kind nog jong en klein, moest het slachtoffer weer zijn.
Onder de puin zaten er negen, hoe heeft men ze eruit gekregen?
Acht heeft men ervan verlost, een had het 't leven reeds gekost,
het was ons nichtje, jong en blond, dat zo jong de dood reeds vond!
Oom en tante weest getroost, uw kind heeft hier wel kort verpoosd,
maar het is zeker, ja gewis, dat zij daarboven uw voorspraak is.
Zij was een kind nog braaf en rein, vast zal zij nu een engel zijn.
En zij bidt de goede God, u te troosten in uw lot.
Van al de Gilsen, groot en klein, mocht zij alleen het offer zijn,
en U en wij leven weer voort, zo het een christenmens behoort.

Spannende dagen, angstige nachten, waarin men bang steeds af bleef wachten,
en ze kwamen terug alras, nog eer het kind begraven was.
Weer gooiden ze bommen in de straten, je moet die mensen horen praten,
ja, die kunnen het weten, die er in hebben gezeten.
Na afloop was men toch nog blij, want er waren geen doden nu bij.
Maar ach, aan huizen en gebouwen, hebben ze vreselijk huis gehouwen,
en de mensen, bang voor meer gevaar, gingen verhuizen naar hier en daar.
Naar Chaam, naar Alphen, of naar Riel, ieder naar het hem beviel,
en wij zouden ook maar gaan, net als anderen hadden gedaan.
Wij, en ook de burens vonden, dat we toch niet blijven konden,
en wij verhuisden allemaal, naar het mooie dorpje Baal,
maar dat ging niet een twee drie, men kon wel gaan, maar naar wie?
Spoedig kwam antwoord op ons vragen; de koster zou er zich aan wagen.
Hij gaf ons een mooie zaal, het grootste vertrek van allemaal,
en wij richtten het zo in, dat wij zaten naar onz' zin.
Ach wat was het er eerst een boel, hier een doos en daar een stoel.
En voor ons allemaal, begint het leven nu in Baal.

De eerste weken wel gebleken, werden we nogal aangekeken,
maar al na een dag of drie, wist men niet anders meer of die
horen bij het volk van Baal, en dat wás, want allemaal
mochten wij Baal graag, ja tot op den dag van vandaag!
Wij maakten daar de bevrijding mee, drie weken in 'n kelder, toen was er vree.
Na een week van veler lijden, kwam de Pool ons daar bevrijden.
Toen het in het noorden ook was gedaan, zijn wij weer terug naar Gils gegaan.